

Bruxelles, 3.7.2019.
COM(2019) 351 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE VIJEĆU
o proljetnom ciklusu fiskalnog nadzora 2019. za Italiju

{SWD(2019) 430 final}

Komisija je 5. lipnja 2019. u svojem izvješću u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije¹ ocijenila da Italija u 2018. nije ispunila kriterij duga iz Ugovora te zaključila da je opravdano za tu zemlju pokrenuti postupak u slučaju prekomjernog deficita na temelju duga.

Taj se zaključak temeljio na sljedećim elementima:

- konačni podaci za 2018. pokazali su da se udio javnog duga u BDP-u Italije povećao sa 131,4 % u 2017. na 132,2 % u 2018.,
- strukturni saldo Italije pogoršao se u 2018. za 0,1 % BDP-a i na temelju Komisijine proljetne prognoze 2019. očekivalo se da će se u 2019. dodatno pogoršati za 0,2 % BDP-a. Stoga Italija nije bila u skladu s propisanim naporom iz preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu, pri čemu je razlika u odnosu na općenitu usklađenost iznosila 0,4 % BDP-a u 2018. i 0,3 % BDP-a u 2019.,
- Komisijina proljetna prognoza 2019. upućivala je na to da bi ukupni deficit u 2020. mogao premašiti referentnu vrijednost od 3 % BDP-a ako se povećanje PDV-a koje je vlada propisala kao zaštitnu klauzulu ne aktivira ili se ne zamijeni drugim mjerama financiranja.

Zaključak Komisijina izvješća podržao je Gospodarski i financijski odbor u mišljenju donesenom 11. lipnja 2019. na temelju članka 126. stavka 4. Ugovora. Gospodarski i financijski odbor pozvao je Italiju i da „poduzme potrebne mjere kako bi osigurala usklađenost s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu u skladu s postupkom u slučaju prekomjernog deficita” i dodao da „Komisija i Odbor mogu uzeti u obzir dodatne informacije koje bi Italija mogla dostaviti”.

Talijanska vlada donijela je 1. srpnja 2019. u okviru polugodišnjeg proračuna za 2019. fiskalni ispravak za 2019. u ukupnom iznosu od **7,6 milijardi EUR** ili **0,42 % BDP-a** u nominalnom smislu, te 8,2 milijarde EUR ili 0,45 % BDP-a u strukturnom smislu². Te mjere, kojima će se povećati stanje usklađenosti Italije s preventivnim dijelom Pakta u 2019., uglavnom su rezultat većih od očekivanih prihoda³ i nižih od očekivanih javnih rashoda koji su posljedica izvršenja proračuna u 2019., a potomje je dodatno zajamčeno novopropisanom

¹ Izvješće Komisije COM(2019) 532 final „Italija, Izvješće pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije”, Bruxelles, 5.6.2019.

² Razlika je rezultat nižih od očekivanih jednokratnih prihoda od porezne amnestije („*rottamazione*”) (oko 0,6 milijardi eura), što negativno utječe na fiskalni cilj u nominalnom, ali ne i u strukturnom smislu. U tim se izračunima još ne uzima u obzir odstupanje od 0,18 % BDP-a preliminarno odobreno Italiji za „neuobičajene događaje” povezane s urušavanjem mosta Morandi i hidrogeološkim rizikom jer će to odstupanje trebati naknadno potvrditi na temelju podataka o realizaciji za 2019.

³ Dodatni prihodi iznose oko 6,2 milijarde EUR, od čega se 2,9 milijardi EUR odnosi na veće prihode od poreza, 0,6 milijardi EUR na veće doprinose za socijalno osiguranje, a 2,7 milijardi EUR na ostale prihode, uključujući veće dividende središnje banke Italije i razvojne banke Cassa di Risparmio di Roma i Cassa di Risparmio di Padova e Rovigo. Konkretno, veći prihodi od poreza u iznosu od 2,9 milijardi EUR rezultat su sljedećeg: i. boljeg od očekivanog kretanja poreza na osobni dohodak (IRPEF) za oko 0,4 milijarde EUR; ii. povećanja prihoda od poreza na dodanu vrijednost za oko 0,35 milijardi EUR; iii. povećanja prihoda od lutrije i igara na sreću za oko 0,2 milijarde EUR; iv. podmirenja poreznih dugova iz prošlosti velikog talijanskog poduzeća (grupacija Kering – Gucci) u iznosu od oko milijarde EUR; v. drugih prihoda (npr. dražbe emisijskih jedinica CO₂) u iznosu od oko 0,95 milijardi EUR.

odredbom o zamrzavanju rashoda (u vrijednosti od 1,5 milijardi EUR, tj. 0,08 % BDP-a), koja će se aktivirati do 15. rujna 2019. u slučaju nedovoljno ostvarenog novog fiskalnog cilja.

Općenito, prilagodbom proračuna i novom klauzulom o zamrzavanju rashoda osigurat će se da se veći prihodi i niži rashodi iz proteklog dijela godine iskoriste za smanjenje deficita i duga i ne potroše na druge mjere u preostalom dijelu 2019. Dodatno su jamstvo za to revizija zakonodavstva za provedbu programa zajamčenog minimalnog dohotka te programa prijevremenog umirovljenja, kojom je ukinuta mogućnost prijenosa neiskorištenih sredstava namijenjenih za te dvije mjere između ta dva programa i iz jedne proračunske godine u drugu.

Sada se očekuje da će zahvaljujući tim mjerama ukupni deficit Italije u **2019.** iznositi **2,04 % BDP-a** (u usporedbi s 2,5 % iz Komisijine proljetne prognoze 2019.), čime će se ostvariti ciljni deficit koji je parlament donio u prosincu 2018. u okviru proračuna za 2019., unatoč otada znatno pogoršanim makroekonomskim izgledima.

To bi odgovaralo **strukturnom poboljšanju od oko 0,2 % BDP-a (u usporedbi s pogoršanjem od 0,2 % iz Komisijine proljetne prognoze 2019.)**. Stoga se sad očekuje da će Italija u 2019. biti **uglavnom usklađena** s propisanim naporom iz preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu, tj. da će nadoknaditi razliku od 0,3 % BDP-a procijenjenu na temelju Komisijine proljetne prognoze 2019. Nadalje, dodatnim fiskalnim naporom koji je vlada uložila u 2019. djelomično se nadoknađuje i pogoršanje strukturnog salda zabilježeno 2018.

Kad je riječ o 2020., talijanska vlada obvezala se, u dopisu poslanom Komisiji 2. srpnja 2019., da će postići strukturno poboljšanje u skladu sa zahtjevima Pakta o stabilnosti i rastu tako što će se povećanje PDV-a koje je uvedeno kao zaštitna klauzula za tu godinu potpuno zamijeniti fiskalnim mjerama koje će ga neutralizirati, što, među ostalim, uključuje analizu rashoda i reviziju poreznih rashoda.

U istom se dopisu talijanska vlada obvezuje da će uz fiskalnu konsolidaciju provesti i strukturne reforme usmjerene na poboljšanje potencijala rasta talijanskog gospodarstva, u skladu s preporukama koje joj je Komisija predložila 5. lipnja u kontekstu europskog semestra. Vlada navodi da bi posebni cilj tih reformi trebalo biti povećanje učinkovitosti javnog sektora i pravnog sustava te povećanje ljudskog kapitala i produktivnosti.

Općenito, Komisija smatra da je navedeni paket mjera dovoljno značajan da Vijeću u ovoj fazi ne predloži pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita zbog neusklađenosti Italije s kriterijem duga u 2018. Komisija će nadzirati učinkovitu provedbu tog paketa: pomno će pratiti izvršenje proračuna za 2019. i ocijeniti usklađenost nacrtu proračunskog plana za 2020. s Paktom o stabilnosti i rastu. Osim toga, napredak u provedbi strukturnih reformi iz preporuka za Italiju bit će ključan za osiguranje većeg rasta te time i doprinos smanjenju udjela duga u BDP-u. Komisija će ocijeniti provedbu tih reformi u kontekstu europskog semestra.